

APSTIPRINĀTS:

Ina Selivanoviča
Engures Mūzikas un mākslas
skolas direktore Ina SELIVANOVIČA
20 15. gada "1." septembrī
ar rīkojumu nr. 1-10/11

**ENGURES
MŪZIKAS UN MĀKSLAS SKOLA
PROFESIONĀLĀS IEVIRZES IZGLĪTĪBAS PROGRAMMA
„VIZUĀLI PLASTISKĀ MĀKSLA”
Kods: 20V 211 001**

**MĀCĪBU PRIEKŠMETA
„MĀKSLAS VALODAS PAMATI”
PROGRAMMA**

Mācību priekšmeta programma pieņemta MK sēdē
2015.gada 16.martā.
protokola Nr. 3.

Mācību priekšmeta programma izstrādāta saskaņā ar Izglītības kvalitātes valsts
dienesta licencētajām izglītības programmām
2015.gada 31. martā

Mācību priekšmeta programmu izstrādāja Velga Melne

Velga Melne
/paraksts/

Apjoms:

Mācību gads, nedēļu skaits (34 nedēļas + 2 nedēļas mācību prakse)						
Stundu skaits nedēļā vienam audzēknim						
1. klase	2. klase	3. klase	4. klase	5. klase	6. klase	7. klase
0	0	0	0	2	1	1
Kopējais mācību stundu skaits gadā (neieskaitot mācību praksi)						
0	0	0	0	68	34	34
Kopā: 136						

Mācību priekšmeta mērķis:

Mācību priekšmeta „Mākslas valodas pamati” galvenie pamatmērķi ir:

- Veicināt vispusīgas un radošas personības veidošanos.
- Apgūt mākslas valodas pamatelementus, prast tos praktiski pielietot, diskutēt par tiem.
- Veidot audzēkņu priekšstatu par mākslas stilu veidošanos un to vēsturisko attīstību, kā arī motivēt audzēkņus atpazīt pasaules slavenus mākslas darbus.
- Papildināt audzēkņu zināšanas un veidot spēju analītiski orientēties dažādās kultūras un mākslas vēstures jomās.

Mākslas valodas pamatu uzdevumi pa mācību gadiem:

Mācību gads	Uzdevumi
5.klase	Iepazīt un apgūt mākslas valodas pamatelementus – zīmi, līniju, virsmu, krāsu, gaismu, telpu. Apgūt mākslas terminoloģijas pamatus. Rast izpratni par kompozīcijas veidošanas pamatprincipiem. Iepazīt vizuālās mākslas veidus, žanrus, tehnikas, materiālus. Rast izpratni par māksliniecisko izteiksmes līdzekļu dažādību (kompozicionālu principu, kanonu izveidošanās) senajās un antīkajās kultūrās.
6.klase	Lekciju veidā apgūt mākslas un kultūras izpausmes viduslaikos. Antīkās mākslas kompozicionālo pamatprincipu atdzimšana, jūtu nozīmīgums, romānikas, gotikas mākslas stils, renesanses kultūra un māksla. Baroks, rokoko, klasicisms, historisms. Iepazīt saules gaismas un faktūras nozīmi impresionisma glezniecībā.
7.klase	Iepazīt jaunākās tendences mākslā – mākslu sintēzi, tehniku daudzveidību, jaunāko tehnoloģiju pielietojumu, aktuālākās tendences kompozicionālajā risinājumā. Prast analizēt un diskutēt par dažādu stilu autoru darbiem un pielietot gūtās atziņas savā radošajā darbā. Laikmetīgās mākslas izpratne.

Mācību sasniegumu vērtēšanas pamatprincipi un kārtība

Mācību sasniegumu vērtēšanas pamatprincipi:

1. Mācību priekšmeta vai tās daļas apguve tiek vērtēta ar atzīmi 10 ballu vērtējuma skalā:

Apguves līmenis	10 ballu sistēma	Satura apguve procentos	Skaidrojums
Augsts apguves līmenis (apgūts)	10 (izcili)	95-100%	Augsts zināšanu un prasmju līmenis, kas pārsniedz mācību priekšmeta programmas prasības. Radoša pieeja. Izvērtēšana – prasme veidot spriedumus, prasme izvērtēt pēc izstrādātiem kritērijiem.

	9 (teicami)	86-94%	Pilnībā apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības un iegūta prasme patstāvīgi un radoši pielietot iegūtās zināšanas. Sintēze – prasme savienot priekšstatus vai informāciju, veidojot jaunus, oriģinālus spriedumus vai secinājumus. Prasme risināt problēmas, izmantojot vairākus informācijas avotus.
Optimāls apguves līmenis (apgūts)	8 (ļoti labi)	77-85%	Pilnībā apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču reizēm trūkst prasmes patstāvīgi un radoši pielietot iegūtās zināšanas. Sasniegti darbam izvirzītie uzdevumi. Analīze – prasme sadalīt informāciju daļās, lai parādītu izpratni, sakarības.
	7 (labi)	68-76%	Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču konstatējami atsevišķi ir trūkumi to patstāvīgā realizēšanā un pielietošanā. Izmantošana – prasme izmantot apgūtās zināšanas jaunā situācijā.
	6 (gandrīz labi)	59-67%	Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču patstāvīgais zināšanu un prasmju līmenis atsevišķās jomās ir nepietiekošs un nepārlicieošs.
Pietiekams apguves līmenis (daļēji apgūts)	5 (viduvēji)	47-58%	Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču zināšanu līmenis vairākās jomās ir nepietiekošs un nestabils, kā arī trūkst iemaņu tās patstāvīgi pielietot. Izpratne – prasme demonstrēt, kā iegūtā informācija saprasta
	4 (gandrīz viduvēji)	35-46%	Gandrīz apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, taču zināšanu un prasmju līmenis daudzās jomās ir nepietiekošs. Zināšanas – prasme atcerēties vai atpazīt informāciju.
Nepietiekams apguves līmenis (nav apgūts, vēl jāmacās)	3 (vāji)	23-34%	Mācību priekšmeta programmas zināšanas apgūtas virspusēji, vājš prasmju līmenis.
	2 (ļoti vāji)	11-22%	Apgūtas atsevišķas mācību priekšmeta programmas zināšanas, taču nav prasmju tās pielietot.
	1 (ļoti, ļoti vāji)	0 -10%	Absolūts mācību priekšmeta programmas zināšanu un prasmju trūkums, nav veikti visi pedagoga definētie uzdevumi.

2. Pozitīvo sasniegumu summēšana;
3. Pārbaudes obligātums: audzēkņi saņem vērtējumu par izglītības programmas obligātā satura apguvi;
4. Audzēkņa zināšanām, prasmēm un attieksmēm noteikto kritēriju atklātība un skaidrība – prasību kopums iegūtās izglītības kvalitātes vērtēšanai atbilstoši izvirzītajiem izglītības programmas, kā arī mācību priekšmeta programmas mērķiem un uzdevumiem;
5. Mācību sasniegumu vērtēšana notiek audzēkņu mācību darbu skatēs, starpskatēs, izstādēs, konkursos. Vērtēšana notiek sistemātiski – ir kārtējās pārbaudes, gala eksāmeni.

Vērtēšanas kritēriji skatēs	Vērtējums punktos	Vērtējuma skaidrojums
1. Uzdevuma izpratne	9-10	Augsti attīstītas analītiskās spējas, uzdevumus pilda ar dziļu izpratni.
	6-8	Uzdevumus izprot un pilda atbilstoši uzdevuma prasībām.
	4-5	Nespēj bez pedagoga papildus palīdzības izprast uzdevuma nosacījumus un izpildīt tos.
	1-3	Neizprot uzdevumu būtību arī ar pedagoga palīdzību.
2. Uzdevuma interpretācija un risinājuma oriģinalitāte	9-10	Spēj patstāvīgi radoši risināt uzdevumu, meklējot oriģinālu pieeju tā interpretācijai
	6-8	Spēj risināt uzdevumu, ar pedagoga palīdzību meklē oriģinālu pieeju tā interpretācijai.
	4-5	Uzdevumus uztver tieši, bez skolotāja aizrādījuma nemeklē oriģinālus risinājumus. Paļaujas uz nejaušībām.
	1-3	Nespēj radoši risināt uzdevumus, nemeklē pieeju tā interpretācijai.
3. Mākslas stilu un terminoloģijas apguve	9-10	Labi orientējas mākslas stilos, prezentācijās lieto apgūto mākslas terminoloģiju.
	6-8	Mākslas stilos orientējas nepilnīgi, prezentācijās daļēji lieto apgūto mākslas terminoloģiju.
	4-5	Vāji orientējas mākslas stilos, mākslas terminoloģiju lieto, ar pedagoga palīdzību.
	1-3	Neorientējas mākslas stilos, nespēj apgūt mākslas terminoloģiju.
4. Darba prezentācija un spēja pamatot savu viedokli	9-10	Spēj radoši noformēt, prezentēt savu darbu, analizē un novērtē savu un citu audzēkņu darbus. Spēj brīvi paust zināšanās un prasmēs pamatotu viedokli un diskutēt par mākslas tēmām
	6-8	Spēj noformēt, prezentēt savu darbu, novērtē savu un citu audzēkņu darbus. Piedalās diskusijās par mākslas tēmām.
	4-5	Ar pedagoga palīdzību noformē, prezentē savu darbu, daļēji novērtē savu un citu audzēkņu darbus. Nespēj diskutēt par mākslas tēmām.
	1-3	Nespēj noformēt un prezentēt savu darbu. Nespēj analizēt un novērtēt savu un citu audzēkņu darbus.
5. Tehniskais izpildījums	9-10	Uzdevumi izpildīti tehniski augstā līmenī, precīci, atbilstoši iecerei.
	6-8	Uzdevumi izpildīti atbilstoši uzdevumam un iecerei, ir nelielas neprecizitātes.
	4-5	Uzdevumi izpildīti pavirši, ir daudz tehnisku nepilnību.
	1-3	Darbi nav izpildīti atbilstoši uzdevuma nosacījumiem (vai tie nav pabeigti).
6. Attieksme pret mācību procesu	9-10	Izglītojamais izrāda īpašu, padziļinātu interesi par mācību procesu un uzdevumiem, augsta darba kultūra.
	6-8	Uzdevumus pilda apzinīgi, ar pozitīvu attieksmi pret mācību procesu.
	4-5	Uzdevumus veic inerti, bez īpašas intereses.
	1-3	Audzēknis nevēlas iesaistīties mācību procesā, dara bez intereses, nepilda pedagoga norādījumus.

Vērtēšanas kritēriji gala eksāmenā	Vērtējums punktos	Vērtējuma skaidrojums
1. Mākslas uztvere	9-10	Spēj izstrādāt izcilu patstāvīgu teorētisku darbu par kāda mākslinieka daiļradi, mākslas žanru, stilu, notikumu mākslā.
	6-8	Spēj izstrādāt teorētisku darbu par kāda mākslinieka daiļradi, mākslas žanru, stilu, notikumu mākslā.
	4-5	Ar pedagoga palīdzību spēj izstrādāt teorētisku darbu par kāda mākslinieka daiļradi, mākslas žanru, stilu, notikumu mākslā.
	1-3	Nespēj izstrādāt teorētisku darbu par kāda mākslinieka daiļradi, mākslas žanru, stilu, notikumu mākslā.
2. Mākslas valoda	9-10	Lieto mākslas valodas terminoloģiju, patstāvīgi spēj aprakstīt, analizēt un interpretēt 5 paša izvēlētos mākslas darbus.
	6-8	Daļēji lieto mākslas valodas terminoloģiju, patstāvīgi spēj aprakstīt, analizēt un interpretēt vismaz 2 paša izvēlētos mākslas darbus.
	4-5	Mākslas valodas terminoloģija sagādā grūtības ar pedagoga palīdzību spēj aprakstīt, analizēt un interpretēt 1 paša izvēlētos mākslas darbu.
	1-3	Mākslas terminoloģiju nelieto, nespēj aprakstīt un interpretēt kādu no mākslas darbiem.
3. Radošā un vērtējošā darbība	9-10	Spēj apjaust un formulēt sev nozīmīgās mākslas vērtības.
	6-8	Daļēji spēj apjaust un formulēt sev nozīmīgās mākslas vērtības.
	4-5	Ar pedagoga palīdzību apjauš un mēģina formulēt sev nozīmīgās mākslas vērtības.
	1-3	Neizprot un nespēj formulēt sev nozīmīgās mākslas vērtības.
4. Tehniskais izpildījums	9-10	Spēj patstāvīgi izveidot prezentāciju, izteiksmīgi un pārlicinoši prezentēt to auditorijai.
	6-8	Spēj izveidot prezentāciju un prezentēt to auditorijai.
	4-5	Ar pedagoga palīdzību izveido prezentāciju un prezentē to auditorijai, atbildot uz uzvedinošiem jautājumiem.
	1-3	Nespēj izveidot prezentāciju un to prezentēt.

6. Pārbaudes darbā audzēknis apliecina zināšanas, prasmes, iemaņas un attieksmes konkrētajam apguves līmenim atbilstošā uzdevumā. Mācību starprezultātu un galarezultātu pārbaudēs iekļautais mācību saturs atbilst mācību priekšmetu programmā noteiktajam.

7. Audzēkņa mācību sasniegumus vērtē salīdzinājumā ar plānotajiem rezultātiem, raksturojot mācību priekšmeta programmas vai tās daļas apguves līmeni;

Mācību sasniegumu vērtēšana:

Audzēkņa darbs tiek novērtēts ar vērtējumu „ieskaitīts/ neieskaitīts”:

- uzsākot risināt tēmu - ievadvērtēšana, kurā noskaidro audzēkņu sākumzināšanas un konkrētā uzdevuma izpratni;
- darba procesā - organizējot pārrunas par piedāvātajiem tēmas risinājumiem un to atspoguļojumu uzmetumos un skicēs (pašnovērtējums, grupas biedru vērtējums, skolotāja vērtējums, starpskates, skates);

Audzēkņa darbs tiek novērtēts ar atzīmi 10 ballu skalā:

- **Kārtējā vērtēšana** – vērojumi mācību darba procesā skolēnu sasniegumu konstatēšanai, organizējot pārrunas darba procesā par piedāvātajiem tēmas risinājumiem un to atspoguļojumu izvērtējot konkrētā darba rezultātu;
- **Vērtēšana tēmu noslēdzot** - konstatējot skolēnu sasniegumu līmeni;
- **Noslēguma vērtēšana** – izvērtējot kopējo situāciju vai sasniegumus. Apkopojošā vērtēšana.

Mācību darba formas un metodes:

- **Mācību darba formas**

Mācību procesa pamata darba forma ir **mācību stunda**. Vienas mācību stundas ilgums – 40 min. Stundās tiek apgūtas zināšanas, prasmes un sabiedrības pieredze, tiek veidotas attieksmes, notiek mākslas audzināšana.

Pie mācību procesa darba formām jāpieskaita arī ekskursijas, izstāžu un citu mākslas un mūzikas pasākumu apmeklējumi. Blakus iegūtajām izziņas rezultātam audzēkņi tuvāk izjūt dabu, apkārtējo vidi, cilvēkus. Bez šās izjūtas nav saprotami daudzi mākslas darbi, kuros mākslinieki iedvesmojušies no dabas parādībām. Audzēkņiem nepieciešama emocionālo un estētisko pārdzīvojumu bagātināšana.

Mākslas pasākumu un koncertu apmeklēšana iesaista audzēkņus tai sabiedriskās dzīves jomā, kurai viņi gatavojas ar savu mācību darbību. Mākslas izstādes apmeklējumu nedrīkst uzskatīt par atpūtu vai izklaidēšanos. Šādi apmeklējumi bagātina cilvēku, dod jaunu enerģiju ikdienas darbam.

Mācību metodes

Ar mācību metodi saprotam skolotāja un audzēkņu didaktiskās sadarbības paņēmieni sistēmu, ar kuras palīdzību audzēkņi apgūst jaunas zināšanas, prasmes un iemaņas, vienlaikus attīstot arī savas izziņas spējas.

Mācību metožu klasifikācija pēc zināšanu avotiem:

- Dzīvā vārda metodes – sistemātiskā izklāsta jeb monoloģiskās metodes un pārrunu (jautājumu – atbilžu) jeb dialogiskās metodes;
- Darbs ar grāmatu – patstāvīgais darbs ar grāmatu;
- Uzskates metodes – novērošana, demonstrēšana, ekskursija;
- Praktiskās metodes - vingrinājumi.

Mācību metožu izvēle ir joma, kas maz atkarīga no programmām, mācību grāmatām un materiālajiem resursiem, jo tikai un vienīgi skolotāja iniciatīva, prasme, talants un izdoma nosaka to, kā skolotājs veicamo uzdevumu aizvadīs līdz audzēkņa apziņai, kā nonāks līdz programmā ietvertu prasmju un iemaņu sasniegšanai.

- **Atklāsmes metode** – interaktīva, problēmu risinoša metode ar kuru skolēns tiek motivēts patstāvīgiem atklājumiem. Tā tiek realizēta kā eksperiments, radošs individuāls darbs, radošs darbs grupā, dramatisējums, projekts;
- **Direktīvā metode** – attīsta prasmes un iemaņas, tehniku apguvi un ar to saistītos radošos procesus;
- **Sokrātiskā metode** – starppriekšmetu saites metode ideju, teoriju, interpretāciju un analīzes veikšanai individuāli vai grupās, virza skolēnus uz atbilžu, ideju, viedokļu meklēšanu un atrašanu, kas tiek realizēta sarunas, diskusijas, prāta vētras, spēles, pētījuma vai projekta veidā;
- **Izskaidrojoši ilustratīvā metode** - kurā ietverti izdales materiāli, filmu un videomateriālu demonstrācijas, un elektronisko resursu un datora datu bāzes materiālu demonstrācijas;
- **Mācību stunda** – tajā apvienojas teorētisko zināšanu apguve ar praktiskiem vingrinājumiem un paveiktā analīzi, izvērtējumu: tēmas izklāsts, pārrunas, individuālais darbs, konsultācijas;

- **Diskusija** – ļauj noskaidrot atšķirīgus viedokļus kādas problēmas vai idejas risinājumā. Diskusijas temats tiek formulēts jautājuma formā. Tā norit mēģinot rast atbildi uz uzdoto jautājumu. Ierosme diskusijai var būt mākslas darbs, literārs teksts vai skaņdarbs, dabā redzētais, kāda problēma mākslā u.c.;
- **Spēle** – atdzīvina darba procesu un rada darbam labvēlīgu atmosfēru. Jau izstrādātās spēles ļauj nostiprināt zināšanas par kādu tēmu, bet iespēja veidot pašiem savu spēli veido pieredzi meklēt un atlasīt nepieciešamo informāciju. Mākslas darbu reprodukciju izmantošana spēles radīšanai var rosināt iztēli un nostiprināt esošās zināšanas;
- **Pētījums** – ļauj izpētīt kādu tēmu, kādas lietas uzbūvi vai tās iespējamās formas. Darbs var būt individuāls vai grupās;
- **Projekts** – tiek lietots patstāvīgu vai grupas pētījumu veikšanai par kādu pašu izvēlētu problēmu. Tas var būt arī plāns kaut kā izveidošanai, pārveidošanai, izgatavošanai, noorganizēšanai, izpētīšanai. Projekta darbs ir vairākpakāpju uzdevums, kas ietver mazākus uzdevumus;
- **Radošs darbs grupās vai individuāli** – nodrošina vienlīdzīgas piedalīšanās iespējas grupas locekļiem vai ļauj īstenot savas radošās ieceres, strādājot individuāli – gleznot, zīmēt, veidot. Tas dod iespēju saskatīt un respektēt atšķirīgus viedokļus, atrast domu biedrus, argumentēt, vienoties par kopīgu un vienotu radošā uzdevuma risinājumu;
- **Stāstījums** – ļauj strādāt ar visu grupu vienlaicīgi, dalīties pieredzē un sniegt jaunu informāciju. Tas var būt kombinēts ar mākslas darba oriģinālu vai reprodukciju, vai filmu skatīšanos, audio ierakstu klausīšanos, vai datorprogrammu demonstrējumu;
- **Demonstrējums** – iepazīstina ar jaunām mākslas tehnikām vai paņēmieniem parādot veidu vai tehnoloģiju kādā var strādāt ar konkrēto materiālu;
- **Stāsta sacerēšana** – kolektīvs vai individuāls darbs, kurš ļauj atklāt savus priekšstatus, zināšanas, veidot dažādas asociācijas. Kā ierosinātājs stāsta sacerēšanai var būt mākslas darbs vai tā reprodukcija;
- **Darbu mape (portfolio)** – liek darbus apkopot ilgākā laika periodā. Darbu krāšanas process nodrošina pastāvīgu atgriezenisku saikni starp skolotāju in audzēkņiem, ļaujot sekot izaugsmei. To var darīt arī skolēni paši.

Mācību darbam nepieciešamais aprīkojums, mācību tehniskie līdzekļi, materiāli, instrumenti un uzskates līdzekļi:

Visās mācību pakāpēs audzēknis tiek nodrošināts ar mācību telpām uzdevumu veikšanai. Mākslas valodas pamatu nodarbības notiek mācību klasē ar platību 24, 33,3, 38,1 kv. m. Audzēkņi mācību stundā ir nodrošināti ar: galdiem un krēsliem atbilstoši audzēkņu skaitam grupā, plauktu metodisko materiālu glabāšanai, plauktiem grāmatu glabāšanai. Audzēkņiem ir iespējams izmantot arī datorklasi ar datoru un printeri uzdevumu veikšanai. Audzēkņi darba procesā izmanto kartonus, līmi, papīrus, krītus, šķēres, lineālus, otas, krāsas, skolas bibliotēkas fondu u. c.

Mācību priekšmeta programmas satura apguves secība:

Māc .g. sem.	Mācību tēmas	Stundu skaits	Sasniedzamie rezultāti: zināšanas, prasmes, iemaņas
5. klase I semestris	Zīme. Līnija. Krāsa. Virisma. Gaisma. Telpa. Apjoms. Kompozīcija. Mākslas valoda.	15	Veido izpratni par vienkāršākajiem mākslinieciskās izteiksmes līdzekļiem – zīmi – simbolu, līniju, krāsu, virsmu. Prot saskatīt to pielietojumu dažādu tautu kultūrā, pielieto savā radošajā darbā. Veido izpratni par gaismu un ēnu, to nozīmi formas veidošanā. Veido pamatzinatni par kompozīcijas pamatelementiem un apgūst mākslas valodas pamatus.
	Mākslas veidi, žanri, tehnikas. Mākslinieka	15	Veido izpratni par vizuālās mākslas jēdzieniem, veido prasmi zināšanas izmantot

	darbnīca. Līnija. Dabas krāsas. Primitīvā māksla. Paleolīts. Neolīts.		praktiskā radošā darbībā citos mācību priekšmetos. Gūst izpratni par mākslas veidiem – arhitektūra, tēlotājas un lietišķā māksla. Orientējas tēlotājas mākslas žanos. Apgūst kopīgo un atšķirīgo primitīvo tautu mākslinieciskajās izpausmēs pētot pieejamo informāciju.
5. klase II semestris	Seno austrumu mākslas vispārīgs raksturojums. Senās Ēģiptes māksla.	8	Gūst priekšstatu par seno austrumu zemju ģeogrāfisko stāvokli (klimats, augi un dzīvnieki, dabas bagātības) saistībā ar mākslas veidošanos. Vispārīgs sabiedrības attīstības raksturojums. Veido izpratni par balstu un slodzi, pirmajām būvēm, būvniecības principiem un celtniecības materiāliem (forma, ģeometriskums). Pirmā rakstība un zīme kā simbols, stilizācija un krāsu nosacītība tēlniecībā un glezniecībā.
	Priekšāzijas māksla (Mezopotāmija).	10	Gūst priekšstatu par Priekšāzijas kultūru salīdzinājumā ar Ēģiptes mākslu.
	Apjoms. Senā Grieķija.	10	Veido izpratni par klasiskās mākslas principiem – līdzsvaru un harmoniju, horizontāļu un vertikāļu balansu kompozicionālajā risinājumā, klasiskajā skaistuma kanoniem tēlniecisko formu izveidē, stila vienotību visās mākslas nozarēs.
	Senā Roma.	10	Gūst izpratni par kopīgo un atšķirīgo Romas un citu zemju kultūrās, vēsturisko fonu portreta žanra uzplaukumam. Iegūst izpratni par mākslas valodas izteiksmes līdzekļiem, kuri pielietoti Romas inženiertehnisko būvju celtniecībā un kuri kļuvuši par Impērijas varenības simboliem.
6. klase I semestris	Jaunas tendences viduslaiku mākslā. Cilvēciskas un dievišķas jūtas kā visu lietu mērs. Zīme, simbolu nozīme. Bizantija. Telpa. Romānika. Gaisma. Krāsa stiklā. Gotika.	8	Veido izpratni par pārmaiņām, ko Rietumeiropas kultūrā ienes kristietība – cilvēka emociju attēlojums. Krusts kā zīme un simbols, kā kompozīcijas pamats, horizontāle un vertikāle romānikā, vertikāle gotikā.
	Harmonijas un līdzsvara atdzimšana horizontālēs un vertikālēs. Renesanse. Revolūcija krāsā. Cilvēks kā visu lietu mērs. Portreta žanra uzplaukums. Manierisms.	7	Veido izpratni par antīko vērtību – līdzsvara un harmonijas atdzimšanu, jaunu vērtību – cilvēku kā visu lietu mēru. Orientējas Rafaēla, Mikelandželo un Leonardo da Vinči, kā arī citu Rietumeiropas renesanses izcilāko mākslinieku darbu veidošanā izmantotajos mākslinieciskās izteiksmes līdzekļos.

6. klase II semestris	Jauni apjomi – plastika barokā un rokoko. Liektās līnijas. Krāsu pušoni. Mākslas elitārisms.	9	Veido izpratni par jaunajām reālistiskajām tendencēm un dzīves īstenības attēlojuma nozīmīgumu mākslas attīstībā, mākslas izglītojošo lomu. Apzinās, ka māksla var būt kā izklaide – rokoko. Krāsu balsināšana. Pastorālisms glezniecībā.
	Atgriešanās pie vispārpieņemtām vērtībām. Harmonijas un līdzsvara nepieciešamība kā kontrasts barokālajai pārbagātībai. Klasicisms arhitektūrā, glezniecībā, tēlniecībā.	10	Veido izpratni par mākslu kā procesu, kas ir nepārtrauktā attīstībā, par katru jaunu stilu kā iepriekšējā noliegumu, par klasisko vērtību ilglaicību.
7. klase I semestris	18. gadsimts – apgaismības laikmets. Formu bagātība.	5	Veido izpratni par vienlaicīgu vairāku atšķirīgu māksliniecisko izteiksmes līdzekļu kopumu pastāvēšanu.
	19. gadsimts – jaunais – tehnikas laikmets. Jaunas iespējas arhitektūrā. Jaunas prasības mākslai. Saules gaisma. Ārtelpa. Virsma. Mirkļis kā vērtība un tā atspoguļojums impresionismā. Jūgendstils. Postimpresionisms.	10	Veido izpratni par visu mākslas veidu stilistisko vienotību – ansambli. Veido izpratni par gaismas nozīmi gleznojumā – gaismu dabā un apgaismojumu telpās, gaismas un ēnas silti vēsajām attiecībām, krāsu košumu un bagātību, faktūras kā izteiksmes līdzekli impresionismā.
7. klase II semestris	Zīme. Krāsa. Telpa. Modernā māksla. Subjektīvisma triumfs. Iespēju daudzpusība.	9	Veido izpratni par modernās mākslas stilistisko daudzveidību, mākslinieka subjektīvā viedokļa līdzesamību darbu radīšanā.
	Mākslas sintēze. Jaunu mākslas veidu rašanās, jaunas tehnoloģijas. Netradicionālās formas.	10	Izmantojot iepriekšējos gados iegūtās zināšanas, orientējas kultūras vēsturē būtiskākajos mākslas stilos, pasaulē izcilāko mākslinieku daiļradē, seko atklājumiem un aktualitātēm kultūras vēstures jomā, ir apguvuši un izmanto vizuālās mākslas terminoloģiju, jaunākos sasniegumus informācijas iegūšanas tehnoloģijās, prot pielietot iegūtās zināšanas savā radošajā darbā citos mācību priekšmetos.

Literatūras saraksts

1. Apsītis V. K. Zāle. - Rīga: Liesma, 1988.
2. Avotiņa A., Blūma D., Grauzdiņa I. Viduslaiki. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2000.
3. Belmane A. No Leonardo līdz Pikaso. – Rīga: Zvaigzne, 1987.
4. Bēms R. Latviešu padomju akvareļglezniecība. – Rīga: Liesma, 1974.
5. Cielava S. Vispārīgā mākslas vēsture. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1998.
6. Cittaute mākslas vēsture. – Rīga: Liesma, 1962.
7. Cīrule B., Ķemere I. Sengrieķu mīti. – Rīga. - Zvaigzne ABC, 1998.
8. Gombrich E. H. Mākslas vēsture. - Rīga: Zvaigzne ABC, 1997.
9. Grosa S. Jūgendstils. Laiks un telpa. - Rīga: Jumava, 1999.

10. Ivanovs M. Latviešu glezniecība. – Rīga: Liesma 1980.
11. Kačalova T. Mākslas vēstures pamati. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1995.
12. Kačalova T., Pētersons R. Mākslas vēstures pamati. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1993.
13. Kavacs V. Mākslas valodas pamati. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1999.g.
14. Klārka F., Bērings M., Džeimss Dž. Grieķija Perikla laikā. - Rīga, Vaga, 1994.
15. Korbišļijs M. Seno laiku pasaule. – Rīga: Alma littera, 1996.
16. Koula A. Renesanse. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2000.
17. Loze I. Akmens laikmeta māksla Austrumbaltijā. – Rīga: Zinātne, 1983.
18. Latvju raksti: 1., 2., 3. daļa. – Rīga: Valsts papīru spiestuve, 1990.
19. Latviešu tēlotāja māksla 1860.-1940. - Rīga, Zinātne, 1986.
20. Petraskevics J. Grafika. – Rīga: Liesma, 1989.
21. Rubenis A. Absolūtisma un apgaismības laikmeta kultūra. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2001.
22. Rubenis A. Dzīve un kultūra Eiropā renesanses un reformācijas laikmetā. - Rīga: Zvaigzne ABC, 2000.
23. Rubenis A. Senās Romas dzīve un kultūra. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1995.
24. Rubenis A. Viduslaiku kultūra Eiropā. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1997.
25. Stīvensons N. Arhitektūra. Pasaules izcilākie pieminekļi tuvplānā. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1999.
26. Šmagre R. Latviešu pastelis. – Rīga: Liesma, 1990.
27. Zītāne L. Kultūras vēsture. – Rīga: RAKA, 1998.
28. Garner Ph. Decorative arts 1890 -1940. – Oxford: Phaidon, 1978.
29. Frère J. - C. Early Flemish Painting. – Paris: FINEST SA/ÉDITIONS TERRAIL, 1997.
30. James N.. Eyewitness Ancient Rome. – London; Dorling Kindersley Great Britain, 2002.
31. James N. Eyewitness Ancient Greece. – London: Dorling Kindersley Great Britain, 2002Laisnē C. Art of ancient Greece. – Paris: FINEST SA/ÉDITIONS TERRAIL, 1995.
32. Nefedova I. Masterpieces of Latvian painting. – Rīga: Liesma, 1980.
33. Prater A.Painting of the Baroque. – Kooln: Benedikt Taschen Verlag GmbH, 1997.
34. Sala Ch. Michelangelo. – Paris: FINEST SA/ÉDITIONS TERRAIL, 1995.
35. Walker Ch. Wonders of Aciend World. – London: Orbis Publishing, 1980.
36. Wolf N. Painting of the Romantic Era. – Kooln: Benedikt Taschen Verlag GmbH, 1999.
37. Wundram M.Painting of the Renaissance. - Kooln: Benedikt Taschen Verlag GmbH, 1997.
38. Breasted J. H. Geschichte Aegyptens. – Zuurich: Phaidon Verlag A. G., 1954.
39. Mrusek H. J. Romanic. – Leipzig: VEB, 1972.
40. Richter H. Geschichte der Malerei im 20.Jahrhundert. – Kooln: DuMont Schauberg, 1988.
41. Thiel E. Geschichte des Kostums. – Berlin: Henschelverlag Kunst und Gesellschaft, 1980.
42. Искусство в истории человека. – 1989.
43. Videomateriāli.

Periodika

Latvijas arhitektūra
Studija

Mācību priekšmeta programmu izstrādāja:

Melga Melus 2015.g. / MM
(pedagoga vārds, uzvārds, izstrādes gads)

Mācību priekšmeta programma apspriesta izglītības programmas Vizuāli plastiskā māksla metodiskās komisijas sēdē:

16. martā 2015.
(datums, gads)

Mācību priekšmeta programma aktualizēta: 22. augustā 2016.g.
Prot. Nr. 1-10/14 (datums, gads)

Mācību priekšmeta programma aktualizēta: 2017.g. 21. augustā Protokola Nr. 5.
(datums, gads)

Mācību priekšmeta programma aktualizēta: 2018.g. 21. augustā Prot. Nr. 5.
(datums, gads)

Mācību priekšmeta programma aktualizēta: 2019. g. 26. augustā Prot. Nr. 8
(datums, gads)

Mācību priekšmeta programma aktualizēta 2020.g. 24. augustā
Prot. Nr. 9 ⁸ Agita Pumpure
Direktora vietniece
mācību darbā
Agita Pumpure